

признака “вероизповедание”. Съгласно същата инструкция, вероизповеданието се определя като “исторически обусловена принадлежност на лицето или на неговите родители, или на предците му към дадена група с определени религиозни възгледи.”¹⁹ Тук, както личи, вече се елиминира свободата на личното волеизявление и се търсят “исторически основания”, без да се отчита реално функциониращата действителност. В резултат се получи друг парадокс, - в нашата страна се елиминира групата на “нерелигиозните” и изкуствено се умножи броя на лицата от групата на “религиозните”. По формални показатели, придобити върху основата на такава определеност на признака “вероизповедание”, България вече я нареждат на едно от първите места в света по “религиозност”, - нещо, което е в явен дисонанс с обективната религиозност и нерелигиозност на българския народ.

Спрях се на тези несъобразности в инструкцията на НСИ и в данните от преброяването не толкова заради абстрактната методологическа и методическа възискателност (макар и да държа много и на нея), колкото поради обстоятелството, че те имат пряко отражение и значение за моето изследване, третиращо етническата определеност на ромите в България.

За да приключа с тези и подобни размисли се налага да се обърна към още две неща. **Първо**, че при преброяванията на населението на страната от освобождението ѝ от османотурско иго до сега са визирани различни държавни територии. Така например, преброяванията през 1880 и 1884 година визират само земите на Източна Румелия, докато преброяванията през 1926 и 1934 година нямат предвид населението на Южна Добруджа (дадена по силата на международни договори на Румъния). **Второ**, в отделните преброявания участват различни строго етнически признаци. Така например, през 1956 г. се наблюдава само признака “народност” като се изключват признаците “вероизповедание” и “майчин език”. През 1965 и 1975 г. се наблюдава “народност” и “език”, но се изключва признака “вероизповедание”. Едва сега, в последното преброяване (1992 г.), участват в ансамбъл и трите

¹⁹ Пак там, с. 55.